

یک حمله گاز انبری دیگر

سعیداصغر زاده

بچه‌های روزنامه از روزی که بچه‌های که روزنامه آمده‌اند، دلشان رفته است بی آنها. باز آخر هفته که می شود بلند می شوند و می روند خهانه سر آسیاب و با یک دنیا انرژی بازی می گردند. نشاط کودکان، آنان را بوهد می آورد. اما این بار خشمگین و ناراحت و گریان از آن جا باز گشتند. مواردی را بیان می کردند و می گفتند که نویسی یک وقت، یک وقت می آیند یک گونی روی سر بدبخت ۱۰ ساله می کشند و غییش می کنند. یک وقت می آبی و کار را دتر از آنچه هست می کنی. یک وقت...

و نمی دانم وظیفه روزنامه نگار چیست؟ آیا هر داوطلبانه و هر اطلاعاتی را رساندن خوب است یا خیر؟ آیا باید نویسم یا ننویسم؟ اصلا بگذارد ماجرا را از لول بگیریم و در لابه لایه ماجرا، اجرای اصلی را بگنجانم تا یکوقت آن کودکی که بزیش گرفتند را دوبار بزرگ نکرند...

بچه‌های کار، کمک خرج خانواده‌هایشان هستند. برایشان کارهای زیادی نیست. دولت هم که برایشان کاری نمی کند. نهادهای موازی هم که خیرش را ببینند. می ماند برخی کار گاهای خصوصی از همین بچه‌های آشنا شده با ما، تک و توکی می روند مثلا به کارگاه شیشه گری، با ماهی ۹۰ هزار تومان، یک لحظه تاخیر، یک روز غیبت یا شکستن یک شیشه، معادل است با یک هفته بی حقوقی، معادل است با اخراج، معادل است با...

برای همین است که بچه‌ها رضی ترند تا نان خشکی باشند و سرشان درون سطل های زباله باشد و گل بفرشند و سر چهارراه ببینندشان و بگویند عجب پدر و مادری بی فکری داشته‌اند که به عوض این که آنها را بگذراند تا صنعتی بیاموزند، رهایشان کرده‌اند؟ شهرداری چه می کند؟ بهتر نیست؟ واقعا نباید بگفتند؟ بچه‌ها در آن جا... اما آیا این کارها را وزارت کار راه‌ها امور اجتماعی یا هر کسی؟

بچه‌های کار از آنها که اسمش را نبر هستند، با ماشین فر خیابان می گیرند. از ماشین پیاده می شوند و بندبانشان می کنند. می روند و آنها با فلکلتر می شوند یا می روند. یا با ماشین دنبالشان می کنند. یا، بدنش فکر می کنید که چه کار می کنند؟ هیچی آنها را از فکر نگه می دارند و می برند یک جایی تا آنجا که تا شکر نگه می دارند و هر دوک کار در مقابل جریمه ازاد می شود تا باز یکبار دیگر دم به تله بدهد و جریمه‌ای دیگر. جریمه پشت جریمه... خیارک بگوید هیچ مسئولی برای کودکان کار و آنوقت یک ماهتین برمی دارد تازه آن کودکان مانند چاهفت شده‌اند منبع درآمد.

لا بد می برسید که اگر خانواده دیرتر بروند تا

کودک خود را واره‌اند، چه می شود؟ هیچی! بچه‌ها بعد از آزادی، یک هفته به استراحت احتیاج دارند چون نهاد مزبور از بچه‌ها بیگاری می کشد. آن وقت بچه‌های جریمه داده تا یک هفته باید استراحت کنند. کف زمین و شستن دستشویی و هر چه که اسمش را بخواهی بنگاری! آنها باید بفهمند که کار یعنی چه؟ گلفروشی هم شد کار؟ بروو کف دستشویی را بساب تا بفهمی برای این زندگی چقدر باید تلاش کنی! بگذاریم برای این بچه‌ها بیاید و یکی از بچه‌ها زنگ باشد و نتوانند بگیرندش تا جریمه بهستانند و بدینوسیله معضل بچه‌های کار ارحل کنند.آن وقت چه می شود؟ بچه زنگ می دهد و می رود؟ آنها هم می ایستند و فقط نگاه می کنند؟ هر بچه که فرار کند، چند ریال ضرر است؟ ریال یا تومان؟ این‌وقت که نمی شود؟ چه باید کرد؟ یک حمله گاز انبری دیگر چطور است؟ هیچی! با ماشین تخت گاز می گیرند دنبالش و اگر به او اصابت کرد این ماشین زبان نفهم چه... هیچی! گاز را می گیرند و می روند و شتر ندی، ندیدی بله! کودکان کار ما خیلی زنگ بود که نتوانست برود. اما ماشینش از او زنگت بود که به او بر خورد و سرش را کج کرد و رفت و حالا ما یک کودک که دستش شکسته مواجه هستیم که باید علاوه بر هزینه‌های درمان و مداوا، مدت‌ها از چرخه کار دور باشد. عجب فرمولی! دست مردم بیزاد... پاسخگو اما کیست؟ لا بد می برسید این چه سوال احصاقه‌ای است؟

نمی دانم چرا این بچه‌ها و این مراکز، دارای بخش‌های حقوقی نیستند. اصولا یکی از چرخه‌های کار داوطلبی، باید با چرخ حقوقی گردد. چه بسیار خشونت‌ها و چه بسیار مشکلاتی که با مشاوره‌های حقوقی و بگیری‌های حقوقی باید تاملان شود. همین طفل را باید بترسند از این که بروند و بگویند جناب فلائی آخر چرا باید او برود زیر ماشین... تازه این کی را ما دیدیم و ما خیر دار شدیم و می دانیم که هیچ‌گاه برنده‌ای برای این پای شکسته در هیچ مرجع و مجلسی شکل نخواهد گرفت!

نمی‌دانم لایهٔ یک تنگ‌بوم بچه‌های کار محله سر آسیاب درون مهر خاندن‌شان تا ک درخت آرزوها دارند که آرزویشان را می‌نویسند و به آن آویزان می‌کنند! فکرش را بکنید! از زوهای آنان چه می‌تواند باشد؟

خدا کی شناسنامه

- یک تشک نو

- یک کار با دفتر چهیمه

نمی‌خواهم کسی را متهم کنم. اسمی از هیچ‌کس نیاوردم. اما یک وکیل داوطلب بشود و برود بین این موضوع. خدا را خوش نمی‌آید که هر بلایی که خواستیم سر این کودکان بی‌اورم، یک سمن حقوقی بیاید و مطالبات حقوقی سایر سمن‌ها را بگیرد کند. یکی بیاید داوطلب شود تا کودکانمان بزرگ نشده‌اند! تا کودکان بزرگ شده‌مان با غیظ ناشی هستیم نشینند و بی کودکان بزرگ نشده، گاز را بگیرند... من هم از زندیایی بی‌کودکی ترسم...

ریدیای فعالیت داوطلبانه برای کودکان را می‌توان از سال ۱۹۲۴ به‌هنگام جنگ جهانی اول تا پیش‌نویس حمایت از حقوق کودکان که در ۵۴ماده در سال ۱۹۸۹ تصویب شده، پیدا کرد. در ایران این نوع فعالیت‌ها در پی‌اتر از فعالیت‌های داوطلبانه دیگر است. رشد سازمان‌های غیردولتی و انتفاعی و با رویکرد خدمات‌رسانی به کودکان حاشیه‌ای از دهه ۷۰ در ایران اهمیت یافت. گرچه فعالیت‌های غیردولتی که نیت اصلی‌اش کسب درآمد نباشد و درباره کودکان، فشار از جنس، سن و پایگاه اجتماعی و به‌طور اجتماعی است. شاید شورای کتاب کودک که بیش از ۵۰سال عمر دارد و هدف اصلی‌اش ادبیات کودکان است، دیرپا‌ترین نهاد رسمی در حوزه کودکان در ایران باشد که خود بستری برای ایجاد سازمان‌ها و تشکل‌های دیگر مرتبط با کودک شد.

در ساره تعداد سازمان‌های غیردولتی که کار داوطلبانه برای کودکان انجام می‌دهند، اطلاعات دقیقی در دسترس نیست. سازمان‌های تحت‌قالب خیریه، سمن و ان‌جی‌او در این حوزه کار می‌کنند. به نظرمی‌سدوضع کنونی فعالیت‌های داوطلبانه درباره کودکان به لحاظ کمی با وجود محدودیت‌های قانونی رو به افزایش است، چه به شکل رسمی و چه به شکل غیررسمی اما ماجرا بر سر کیفیت است.

در ساره چالش‌های کار داوطلبانه در حوزه کودک نظرها‌ی بسیاری وجود دارد. شاید همچون همه حوزه‌ها بشون آن را از داوطلبان تا ساختارهای روبروی اقدام داوطلبانه گستراند.

در مورد داوطلبان یکی از مهم‌ترین چالش‌ها به رویکرد داوطلبان نسبت به کار داوطلبانه برمی‌گردد. اغلب داوطلبان تا سال‌ها هنوز رویکرد نشان نسبت به کار داوطلبانه با واقعیت صیقل نمی‌خورد که این البته هم به خود داوطلبان و هم به فعالیت سازمان داوطلبانه مرتبط است. دو سر طیف ارمان‌گرایی و کار غیرجدی روبروی داوطلبان است که عمدتا نیز تمایل به دو سر طیف است. ارمان‌گرایی با اهداف کلی و بزرگ نامیدی‌را به همراه می‌آورد و نگاه به کار داوطلبانه به عنوان کاری غیرجدی و دور همی/تفنی، سازمان را با چالش‌های ساختاری جدی در اجرای اهدافش مواجه می‌کند.

مریم شیخ، فعال کودک، در این باره می‌گوید: «برای داوطلبان خیلی وقت‌ها مشخص نیست واقعا چرا می‌خواهند کار داوطلبانه انجام دهند چه اولونی برایشان مهم بوده؟ اصلا می‌دانند کار داوطلبانه یعنی چی؟ فرد داوطلب چه اطلاعاتی از جامعه‌ای که می‌خواهد کار کند، دارد؟ چه تغییری می‌خواهد ایجاد کند؟ آیا این تغییر خواسته آن جامعه محلی است؟ درواقع اطلاع‌رسانی درستی از مفهوم کار داوطلبانه نشده. شاید یک جو هیجانی نسل جوان باعث این حرکت باشد که اتفاقا خوب هم هست اما بعدش یک رهاشنده‌گی و تعلیق در این فعالیت‌ها هست؛ جو هیجانی که آموزش نمی‌بیند، تسهیل نمی‌شود و پرورش آگاه‌سازی اتفاق نمی‌افتد و متأسفانه این ماجرا در ان‌جی‌وا‌ه‌خیلی رایج است که بسیار برای جذب داوطلب مشتقاتند، ولی خود مدیری‌ت هم

فعالیت‌های داوطلبانه برای کودکان

دقیقا نمی‌دانم چه چیزی یا چه فعالیتی از داوطلب می‌خواهد و نه‌ای‌تال فرد، چون تاثیر پذیری نمی‌بیند، آنجا را‌ها می‌کند. هم مدیریت تا کارآمد و هم دانش کم در این حوزه از چالش‌هایی است که من با آن مواجه‌شدم.»

نگاه‌از بالا به پایین به مسأله در کار داوطلبانه به‌طور کلی و در حوزه کودکان اهمیت دارد. عمدا وقتی با آسیب‌های اجتماعی مواجه می‌شویم، باوقتی بافراد حاشیه‌ای کار می‌کنیم و تلاش می‌کنیم آنها‌را

توانمند سازیم، واز حاشیه به‌متن بی‌آوریم، اما اجرا بسیار اهمیت می‌یابد. نگاه قییم‌مانانه آسیب‌ی است که همیشه در کمین این فعالیت‌ها قرار دارد. خاتم ترگس سلیمان، فعال حوزه کودکان، در این باره می‌گوید: «من با توجه به تجربه شخصی‌ای که دارم، کمی ناامید، گنج ونگر هستم؛ چرا که انتظار دارم فعالیت‌های داوطلبانه کمی انگار خیلی به این فکر می‌گرد، درحالی‌که برخی از این فعالیت‌ها که من با بی‌واسطه

تجربه کردم با‌واسطه، عنصر آگاهی در آنها کم‌رنگ بوده. مثلا اگر این سوال را از داوطلبان و حتی مدیران سازمان‌ها بپرسید که چرا این کار و چرا داوطلبانه و چرا به این شکل، جواب‌هایی می‌شنوید که کمی تردید‌خواهید کرد که به‌جمع‌شان بی‌بوندید یا خیر. من این پرسش‌ها را در تعدادی از داوطلبان و حتی مدیران ارشد این تشکل‌ها داشته‌ام و پاسخ‌ها چیزی شبیه‌ای من جملات بوده است: ۱- حقوق

اشتغال آفرینی برای زنان

موسسه اکیلا یک کالج منحصر به‌فرد در آفریقا

برای زنان جوان بیکار و با‌استعداد است. این کالج،

زنان را برای شغل‌ها و حتی رهبری در آن بخش‌هایی

از اقتصاد که رشد بسیار سریعی دارند، آماده می‌کند.

کارآفرینی، سیستم‌های اطلاعاتی و مدیریت

بیمارستان، از جمله مدرک‌هایی هستند که اکیلا به

دانشجویان خود اعطا می‌کند.

این موسسه که رابطه بسیار نزدیکی با بخش

خصوصی دارد، در یک دوره نوآورانه ۳ ساله

دانشجویان را برای ورود به بازار کار یا راه‌اندازی

کسبو کار خودشان آماده می‌کند. اکیلا در چندین

شهر آفریقایی- از جمله رواندا- شروع به کار کرده و

از طریق ایجاد و توسعه شبکه‌ای کالج‌ها، نسل آینده

زنان تاثیر گذار در شرف آفریقا را پرورش می‌دهد.

کودک‌ها با یک دیدگاه مثبت و امیدوارانه

به زندگی خود نگاه می‌کنند. آنها می‌دانند که

توانایی‌های خود را می‌توانند به‌کار ببرند و

برای بهبود زندگی خود تلاش می‌کنند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند و به‌راحتی با تغییرات زندگی خود

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی

مواجهه کنند. آنها می‌دانند که می‌توانند به‌راحتی

با مشکلات زندگی خود مواجه شوند.

این کودکان می‌توانند به‌راحتی با مشکلات زندگی